

Creu del carrer de la Creu

Balsareny

Ubicació

Comarca: Bages
Lloc/Adreça: Carrer de la Creu, cantonada amb el carrer del Castell
Alçada: 327

Coordenades:

Latitud: 41.86379
Longitud: 1.87596
UTM Est (X): 406711
UTM Nord (Y): 4635264

Classificació

Número de fitxa 08018 - 206
Àmbit: Patrimoni moble
Tipologia Element urbà
Estil / època: Contemporani
Segle XX
Any 2010
Autoria de l'element: Joan Bajona i Pintó
Estat de conservació Bo
Protecció Inexistent
Tipus de protecció: Inexistent
Accés Fàcil
Ús actual: Ornamental
Titularitat Pública
Titular: Ajuntament de Balsareny

Fitxes associades:

[Carrer de la Creu](#)

[Mosaics i obra plàstica de mossèn Bajona](#)

Autoria de la fitxa Jordi Piñero Subirana

Data de registre de la fitxa: dv., 28/10/2022 - 12:27

Descripció

Creu moderna, instal·lada l'any 2010, que substitueix altres creus més antigues que hi havia hagut en aquest indret i que van donar nom al carrer. Es troba emplaçada a la cantonada amb el carrer del Castell, protegida dins el perímetre d'una barana metàl·lica que delimita un espai triangular. Consta d'un pedestal fet per un bloc de pedra alt i prim, de forma irregular, que està decorat amb parts de mosaic fet amb tesselles de tons verdosos, cosa que li dona un aire vagament gaudinià. Té una inscripció que diu "Carrer de la Creu" i, en una altra cara, una flor de quatre pètals. A la part superior hi ha una creu llatina de ferro amb els braços redoblats. A la base el pedestal és flanquejat per quatre lloses també decorades amb mosaic.

Història

El carrer de la Creu forma part dels primers que van formar el nucli urbà de Balsareny, entre els segles XVI i XVIII. En un principi s'acabava al portal de Berga o dit també de la Creu, que estava situat al punt on fa cantonada amb al carrer de Sant Domènec o carrer Nou. El nom del carrer ve del fet que, just a fora el portal, hi havia una placeta amb una creu de terme suposadament gòtica. Però fou destruïda el 1936 i no en queda cap record gràfic. L'any 1942 es va refer, situada just davant del Centre Parroquial. A mitjans dels anys 1960 el carrer encara era de terra, i llavors es va pavimentar. L'any 2010 s'hi va col·locar la creu actual, situada uns metres més avall, al punt de confluència amb el carrer Castell. És obra de mossèn Joan Bajona.

Joan Bajona i Pintó (1932-2020) va néixer Sant Llorenç de Morunys, fill de pare paleta i mare amb aficions artístiques. Fou professor de plàstica, manualitats i humanitats a l'Escola Diocesana de Formació Professional de Navàs, més endavant va ser capellà de la Colònia Soldevila entre 1961 i 1978, i després ocupà la plaça de rector de Balsareny, un càrrec que exercí entre 1978 i 1990. Persona d'interessos polifacètics, va conrear diferents disciplines artístiques, a més de ser també un amant de la música. Va destacar sobretot en l'especialitat dels mosaics, des de 1965 i amb una obra extensa repartida en diferents poblacions com ara Riner, Sant Llorenç de Morunys i, especialment, Balsareny.

Bibliografia

BAJONA, Joan; SENSADA, Josep; ORRIOLS, Jacint (2016). *Mossèn Joan, entre la sotana i la gaveta de paleta. Obra plàstica de Joan Bajona i Pintó*. Balsareny, p. 30.

CARRETÉ PARERA, Ramon; BENÉITEZ, Vicenç (2002). *Balsareny: història en imatges (1897-1975)*. Col·lecció Fotografia històrica, 12. Angle Editorial; Centre d'Estudis del Bages, Manresa, p. 15, 53, 64, 65.

CARRETÉ PARERA, Ramon (2010). *Noms de lloc, de casa i de persona de Balsareny*. Institut Cartogràfic de Catalunya, Barcelona, p. 118-119.

SERRA SALA, Joan. M. (1988). "Balsareny", *Història del Bages*, vol. 1. Parcir Edicions Selectes, Manresa, p. 141.

SERRA SALA, Joan M.; CARRETÉ PARERA, Ramon (2005). *Balsareny, ahir i avui*. Ajuntament de Balsareny, p. 37-39.

